

Medarbetarnas erfarenheter av arbetet med barns rätt som närstående

- inom palliativ vård, Region Sörmland

Trygga
och
förebygga

Fördjupningsrapport del 1

- hur arbetet säkerställs
- utvecklingsbehov
- skillnader mellan professioner & anställningstid
- jämförelse med år 2015

Innehållsförteckning

Innehåll

Innehållsförteckning.....	1
Resultat	2
Disposition och analys.....	2
HSL 5 kap, 7 § och regionens riktlinje	2
Uppmärksamma	2
Utvecklingsbehov	3
Svårigheter i mötet.....	4
Utvecklingsbehov	4
Anställningstid.....	5
Informera	7
Dokumentera	8
Riktlinje och handlingsplan	9
Jämförelse 2015 - 2019	10
Uppmärksamma och möta.....	10
Information	11
Dokumentation	11
Riktlinje och handlingsplan	11

Inledning

Fördjupningsrapport del 1 är ett komplement till "Medarbetarnas erfarenheter av arbetet med barns rätt som närstående - inom palliativ vård, Region Sörmland, Huvudrapport". Rapporten ger fördjupad information om:

- hur arbetet med barn som närstående (HSL 5 kap, 7 §, regionens riktlinje) säkerställs
- utvecklingsbehov i arbetet med barns rätt som närstående
- skillnader i arbetet med barn som närstående utifrån profession
- skillnader i arbetet med barn som närstående utifrån anställningstid
- skillnader i arbetet med barn som närstående jämfört med år 2015?

Utöver denna rapport finns även "Fördjupningsrapport del 2 – skillnader mellan enheter".

Resultat

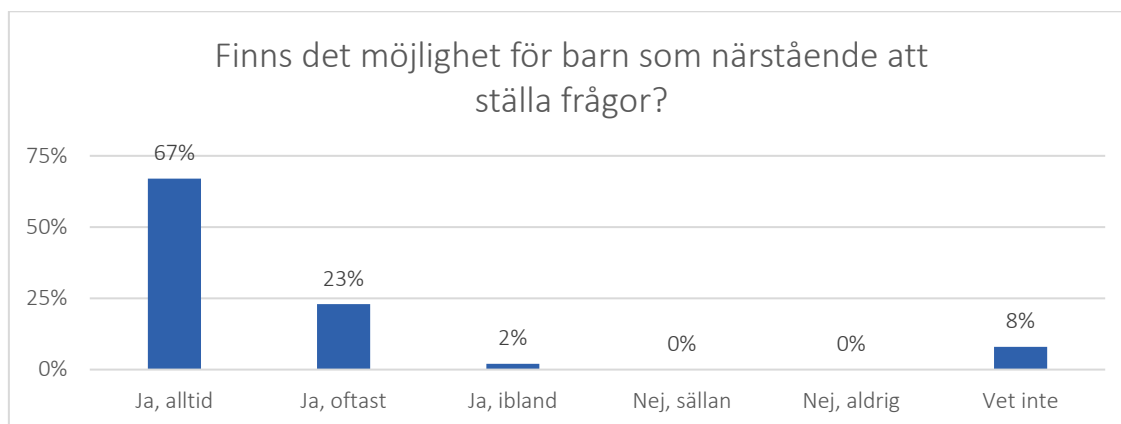
Disposition och analys

De kvalitativa kommentarer som inkommit i fritextfrågorna har kategoriserats. Kvantitativa jämförelser görs utifrån deskriptiva data. Ingen signifikansprovning har gjorts, därmed ska jämförelserna tolkas med viss försiktighet. Jämförelserna tyder på skiljemönster mellan professioner.

HSL 5 kap, 7 § och regionens riktlinje

- Hur säkerställs arbetet med barns rätt som närstående utifrån HSL 5 kap, 7 § och regionens riktlinje (uppmärksamma, information, råd och stöd, dokumentation, kännedom om riktlinje och handlingsplan)?
- Finns det skillnader mellan sjuksköterskor och övriga professioner?

Uppmärksamma

Figur 1. De flesta (90 %) angav att det oftast eller alltid finns möjlighet för barnen att ställa frågor. Medarbetarna angav nedanstående kommentarer kring hur barnen kan ställa frågor:

Var – hembesök, avdelning, telefonkontakt och familjesamtal

- Vid hembesök. Med föräldern eller i ett annat rum
- Telefonkontakt, barnen kan ringa
- Planerade familjesamtal
- När barnen besöker avdelningen, i korridoren, på rummet

Hur –uppmärksamma barnen, skapa delaktighet och förtroende

- Är uppmärksam på barnen och beredd på frågor
- Försöker involvera barnen
- Närmar oss barnet när det är mottagligt
- Berättar att vi finns
- Skapar kontakt, bjuder på glass
- Vi tar hjälp av varandra beroende på frågeställning
- Ta hjälp av kurator

Övriga reflektioner från medarbetarna

- Viktigt att tidigt uppmärksamma barn, ge information och stöd
- Att bemöta barn som närstående kan vara svårt och känsligt
- Finns utvecklingspotential i den egna verksamheten och i andra delar av vården
- Olika hur ofta medarbetare möter barn
- Bör vara obligatorisk utbildning i förhållningssätt att möta barn som närstående
- Krävs kunskap kring hur barn som närståendes hälsa påverkas om de inte görs delaktiga

Några citat

”Stärker oss i att jobba med familjesamtal och stöd till de vuxna kring barnet att informera och inkludera barnen.”

”Barn är oftast bra på att förstå vad som händer, de tar det naturligt om man förklarar och låter de vara med, talar sanningen så att de inte känner sig lurade eller besvikna.”

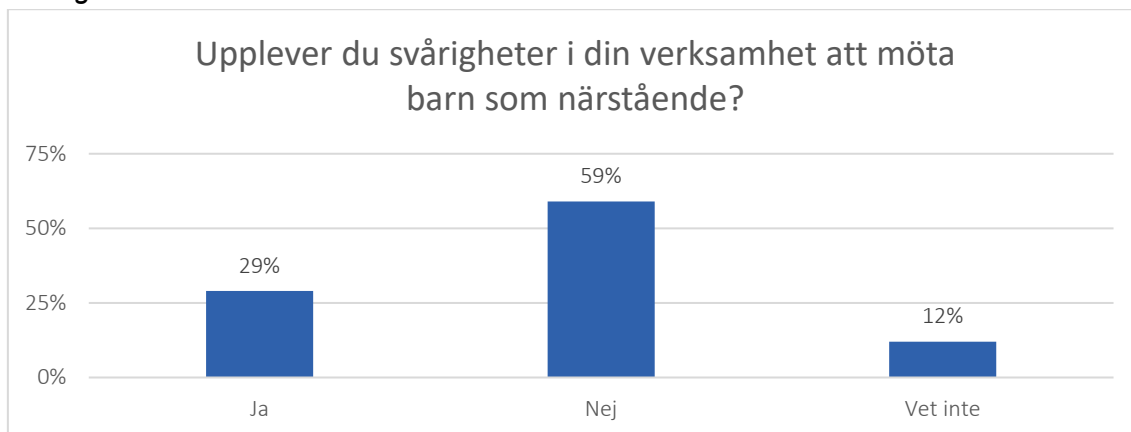
”Tycker vi är bra och fina i att ta hand om barn och unga som närstående. Känns som om det finns andra delar av vården där det skulle behöva läggas mer utveckling/översyn. Patient och familj har ju vårdats på andra ställen innan oss där barn inte blivit uppmärksammade alls.”

”Att det kan väcka ilska och skuld hos barnet att förälder är sjuk, och trots vetskap om allvarlig sjukdom inte förstå vad det innebär att dö. Att det då kommer som en chock att mamma/pappa är borta.”

Utvecklingsbehov

- I vilken mån upplever medarbetarna svårigheter i att möta barnen och i vilken mån anser de att de själva eller verksamheten har utvecklingsbehov i arbetet med barn som närstående?
- Finns det skillnader mellan sjuksköterskor och övriga yrkeskategorier?

Svårigheter i mötet

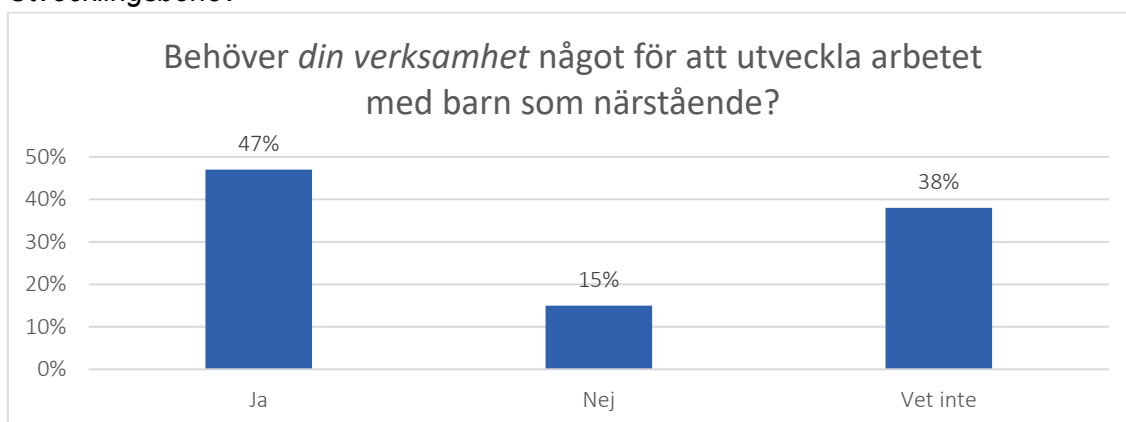

Figur 2. Knappt en tredjedel (29 %) av medarbetarna upplever svårigheter i verksamheten att möta barnen och 12 procent vet inte om de upplever svårigheter i verksamheten. Vidare analys tyder på att sjuksköterskor i högre grad (37 %) än andra yrkesgrupper (13 %) upplever svårigheter i verksamheten att möta barn som närstående.

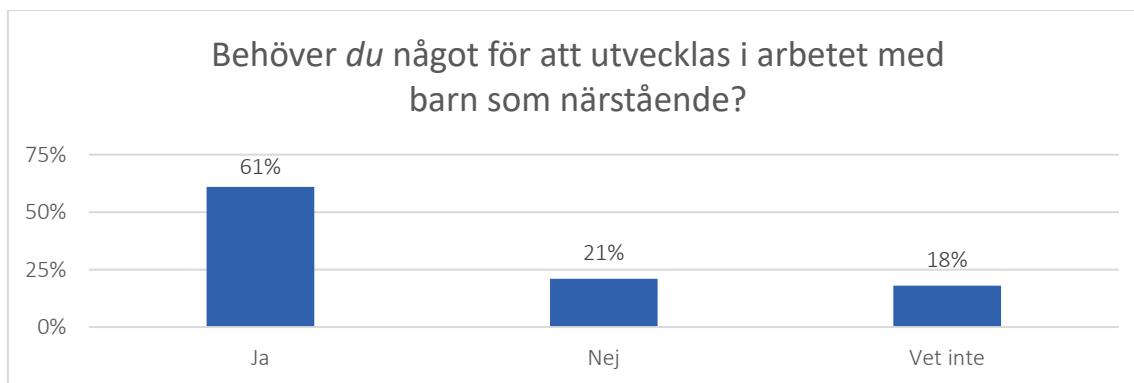
Medarbetarna angav att de upplevde dessa svårigheter:

- *Tonåringar.* Tonåringar drar sig lätt undan, de upplevs svårare att bemöta än yngre barn.
- *Samtal.* Osäkerhet kring hur medarbetare ska prata med barn om svåra situationer, vad som är lämpligt att säga och vad barn förstår utifrån ålder och mognad. Önskan om tydligare rutiner kring hur de ska prata med barn i svåra situationer, vad, när och hur samtalen ska göras.
- *När vårdnadshavare inte vill.* Svårt att hantera när vårdnadshavare inte vill att barnen ska informeras om patientens tillstånd. Det finns en osäkerhet i vad som gäller angående om vårdnadshavare behöver godkänna att barnen informeras eller inte.
- *Besökstid och plats.* Svårt att träffa barn när patientbesök sker dagtid eller när de närstående barnen är barnbarn till en patient.
- *Tidsbrist.* Det är ibland svårt att ta sig tid att bemöta barnen.

Utvecklingsbehov

Figur 3. Nästan hälften av medarbetarna anser att verksamheten behöver något för att utveckla arbetet med barn som närstående. Vidare analys tyder på att sjuksköterskor (53 %) i högre grad än andra yrkesgrupper (36 %) anser att verksamheten behöver utvecklas.

Figur 4. Nästan två tredjedelar (61 %) av medarbetarna upplever att de behöver något för att utvecklas i arbetet med barn som närstående. Vidare analys tyder på att sjuksköterskor (65 %) i högre grad än andra yrkesgrupper (55 %) upplever att de själva behöver något för att utvecklas.

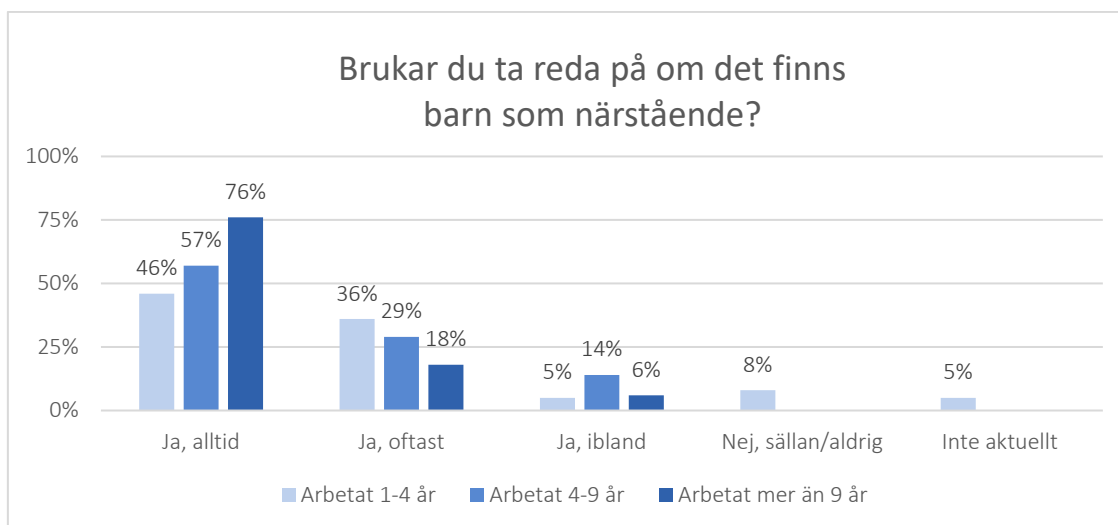
Medarbetarnas kommenterar av vad *verksamheten* och *de själva* behöver för att utveckla arbetet med barn som närstående var likartade och redovisas därför tillsammans:

- *Utbildning och information.* Mer utbildning i hur barn ska bemötas och informeras. Både i att bemöta barn som de träffar fysiskt och hur de ska agera kring barn som de inte träffar. Behov av skriftliga broschyrer med information om barns rättigheter.
- *Riktlinje, handlingsplan, rutiner.* Tid att diskutera verksamhetens handlingsplan och rutiner. Rutiner behöver vara uppdaterade och passa den egna verksamheten. Behov av en tydlig rutin kring barn som närstående vid patientens inskrivningssamtal. Det behövs bättre kännedom om riktlinjen och verksamhetens handlingsplan.
- *Handledning, erfarenhetsutbyte.* Mer samtal i verksamheten, i handledningsgrupper för att öka tryggheten i arbetet med barn. Träffa andra verksamheter som jobbar med barn som närstående för att lära sig av varandra.
- *Erfarenhet.* Möjlighet att få möta fler barn för att få mer erfarenhet och vana.
- *Kuratorer, lekterapi.* Behövs fler kuratorer. Bättre kontakt med kurator och mer samarbete och information om lekterapi.
- *Barnrättspiloter.* Önskan om fler barnrättspiloter i verksamheterna.
- *Tid med läkare.* Mer läkartid för att möjliggöra fler familjesamtal med läkare.
- *Dokumentation.* Bättre journalföring.
- *Kontinuitet.* Ökad kontinuitet.
- *Kontaktperson.* Utse en kontaktperson som möter barnet med kontinuitet.

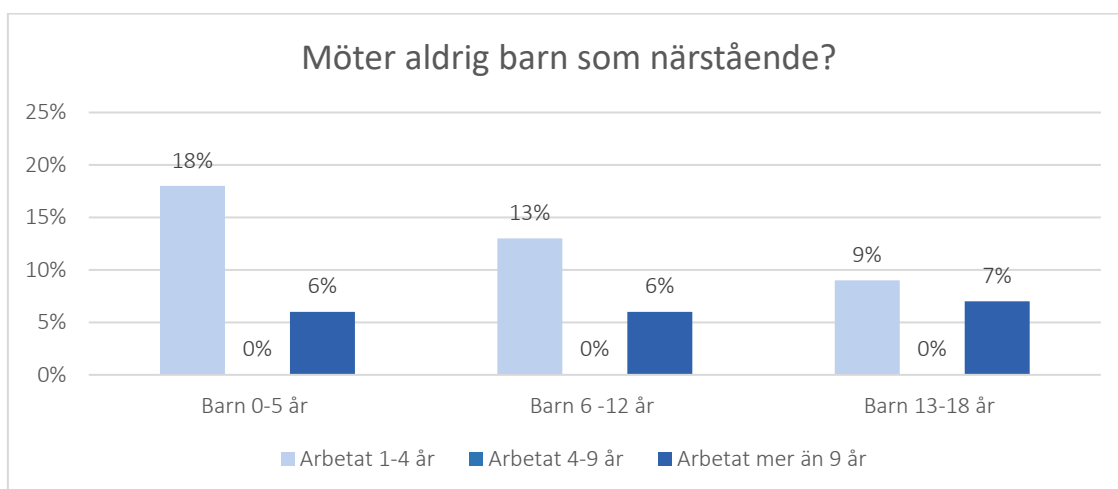
Anställningstid

- Uppvisar medarbetare som arbetat längre tid på arbetsplatsen en större medvetenhet i arbetet med barn som närstående.

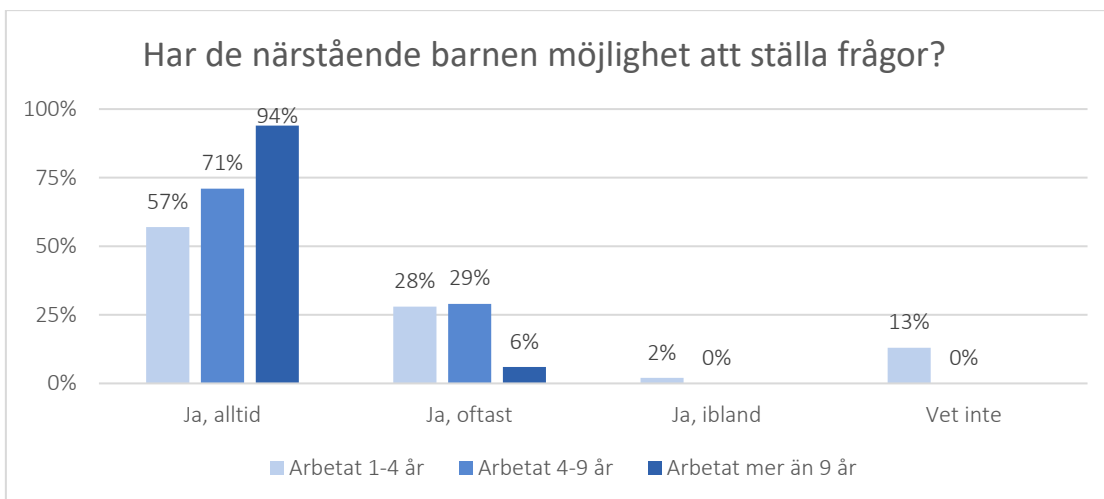
Uppmärksamma och möta

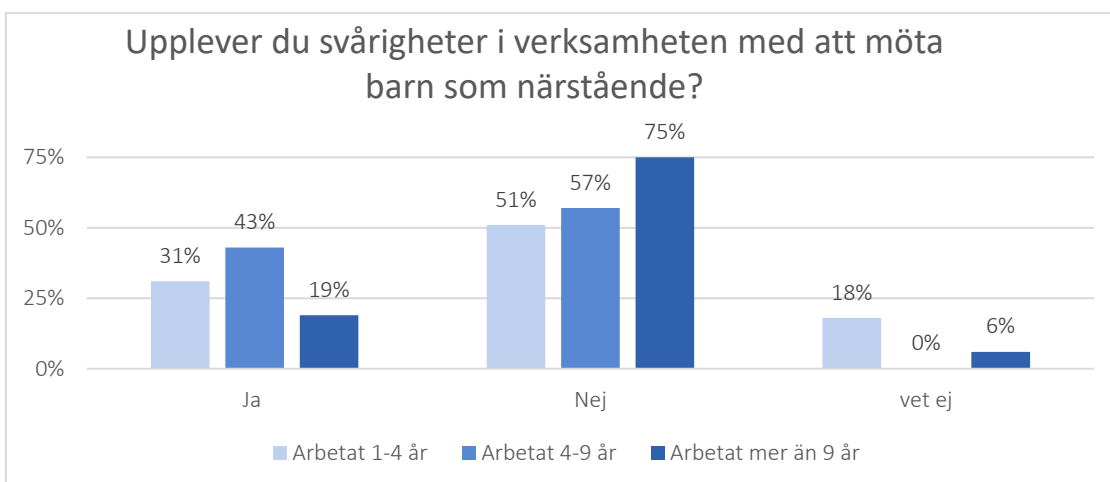
Figur 5. Medarbetare som arbetat nio år eller mer på arbetsplatsen är mer benägna att alltid eller oftast (94 %) ta reda på om det finns barn som är närstående än de som arbetat kortare tid.

Figur 6. Bland de medarbetare som arbetat kortast tid (1–4 år) angav fler att de aldrig möter barn i åldrarna 0–5 år jämfört med de som arbetat i fyra till nio år (0 %) och de som arbetat i nio år eller mer (6 %). Samma mönster fanns för barn i åldrarna 6–12 år och 13–18 år, dock inte i lika hög andel eller skillnad. Ingen av de medarbetare som arbetat fyra till nio år uppgav att de aldrig träffar barn.

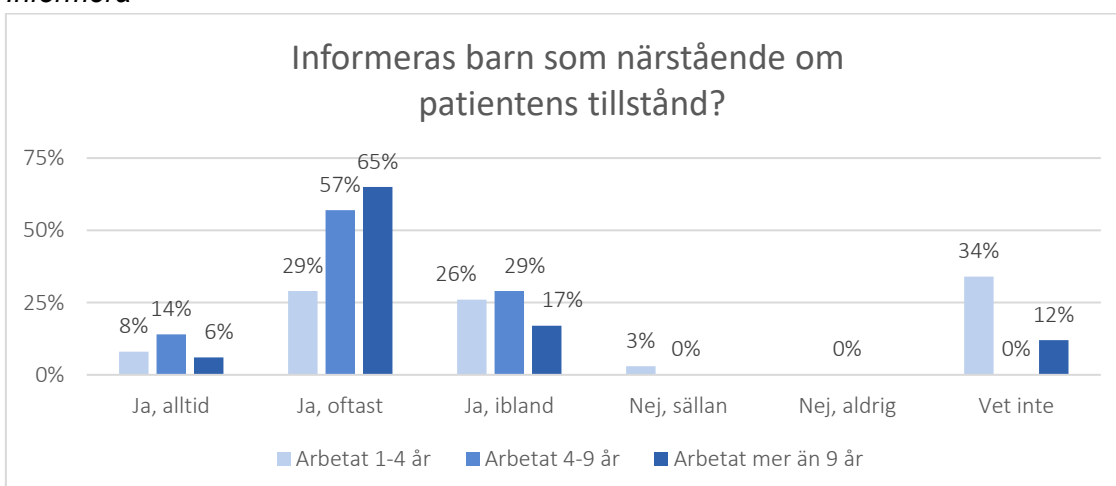

Figur 7. De medarbetare som arbetat mer än fyra år angav i högre utsträckning (100 %) än de som arbetat kortare tid (85 %) att barn som närstående alltid eller oftast har möjlighet att ställa frågor.

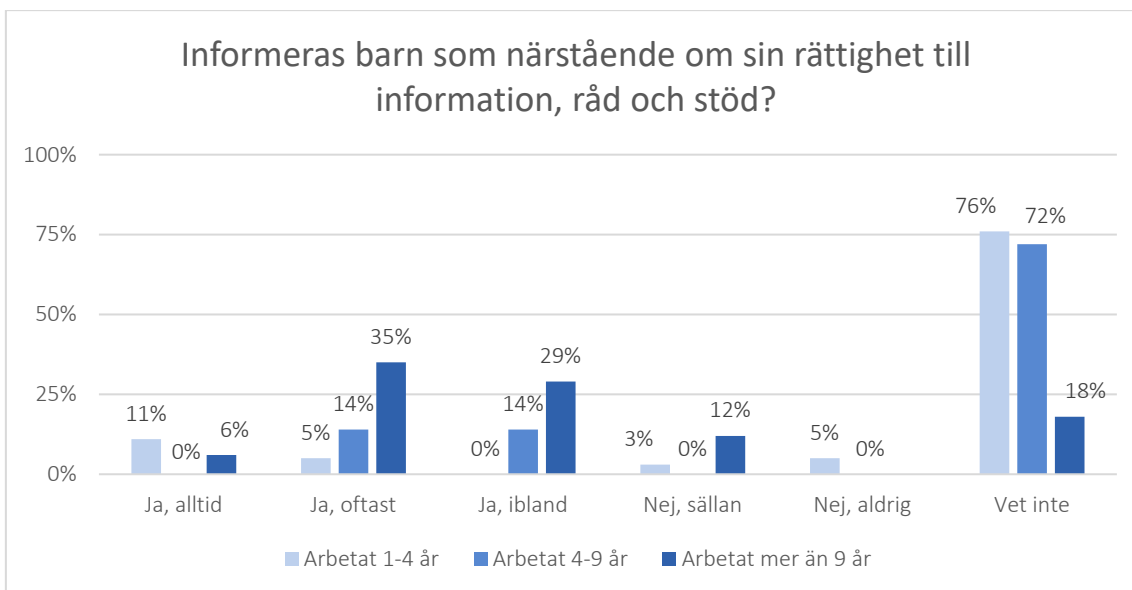

Figur 8. Medarbetare som arbetat mer än nio år upplever mindre svårigheter i verksamheten att möta barn som närstående än de som arbetat kortare tid.

Informera

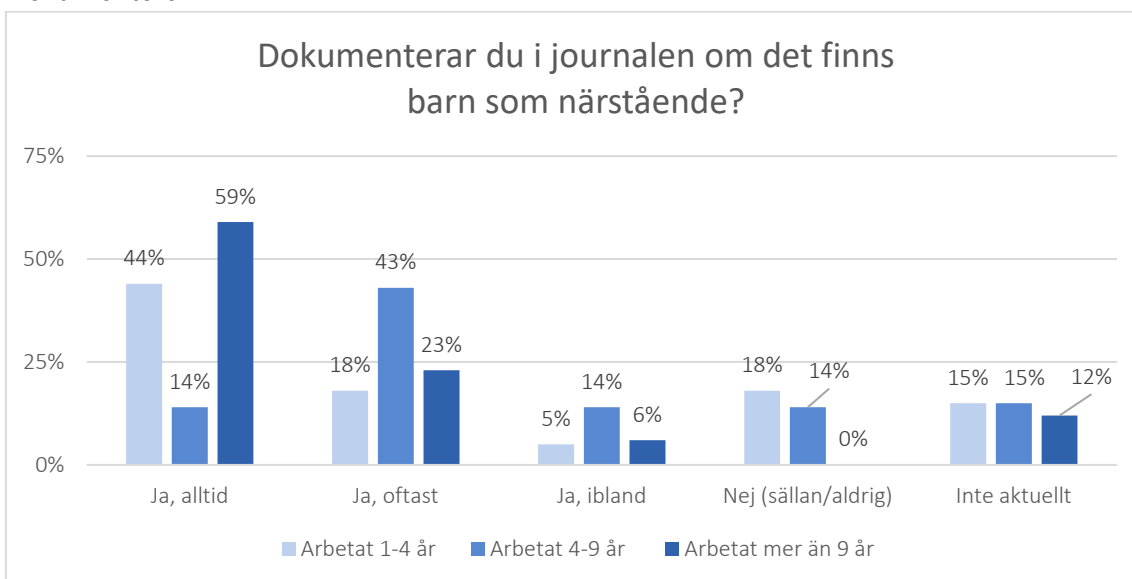

Figur 9. Medarbetare som arbetat fyra år eller längre är mer benägna (71 %) än de som arbetat kortare tid (37 %) att alltid eller oftast informera barn som närstående om patientens tillstånd.

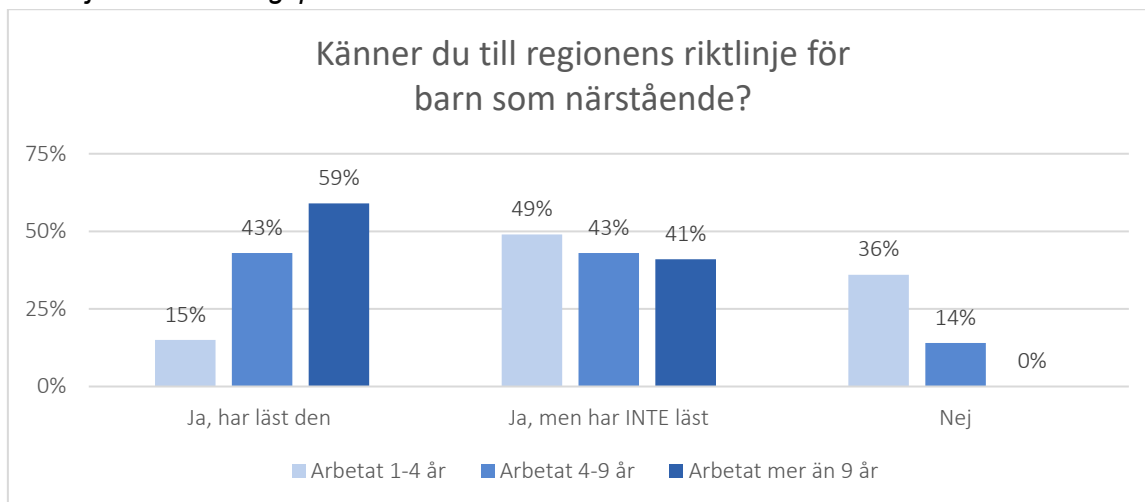
Figur 10. Medarbetare som arbetat mindre än nio år var mer osäkra på om barn som närstående informeras om sin rättighet till information, råd och stöd enligt HSL jämfört med de som arbetat längre tid. Av de som arbetat mer än nio år var det fler (41 %) som angav att de alltid eller oftast informerar barnen om deras rättighet än de som arbetat kortare tid (cirka 15 %).

Dokumentera

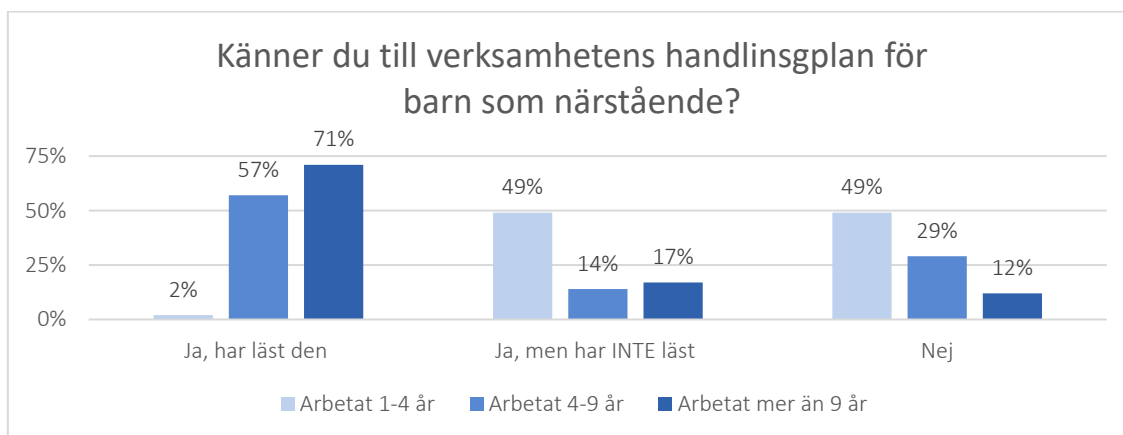

Figur 11. De som arbetat mer än nio år på arbetsplatsen är mer benägna (82 %) än de som arbetat kortare tid (cirka 60 %) att alltid eller oftast dokumentera i journalen om det finns barn som närstående.

Riktlinje och handlingsplan

Figur 12. De medarbetare som arbetat mer än nio år har i högre utsträckning läst regionens riktlinje än de som arbetat kortare tid.

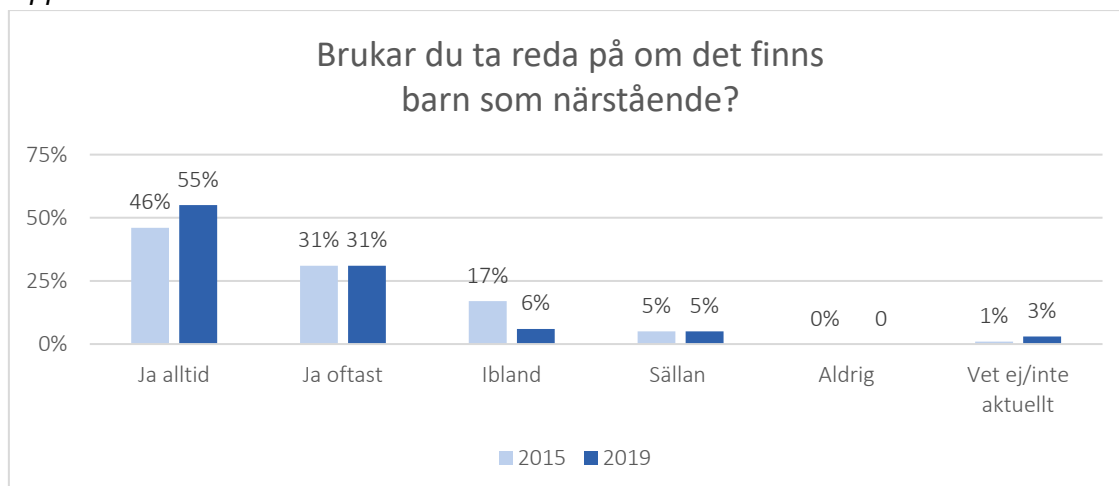

Figur 13. De medarbetare som arbetat nio år och längre uppgav att de i högre utsträckning läst verksamhetens handlingsplan än de som arbetat kortare tid.

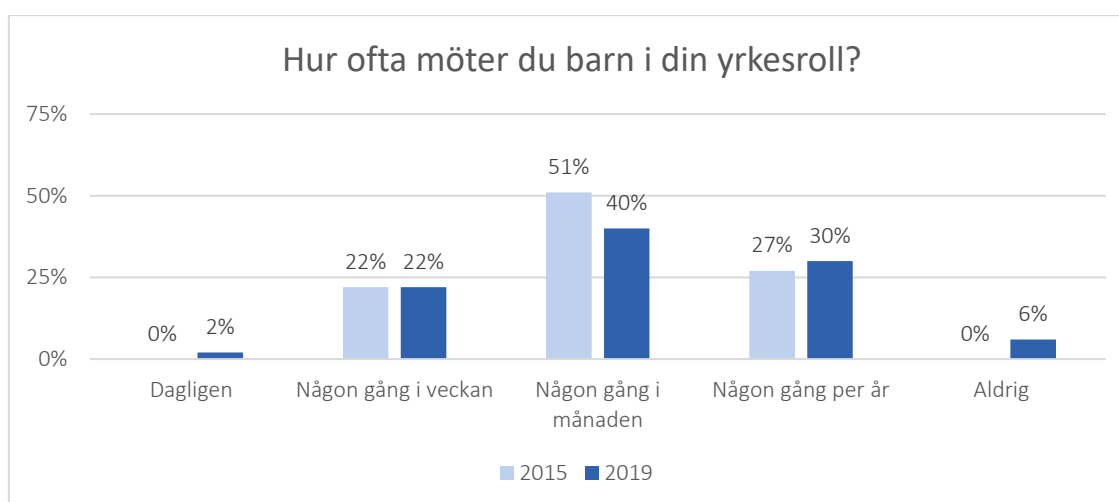
Jämförelse 2015 - 2019

6. Finns det skillnader i arbetet med barn som närstående jämfört med år 2015?

Uppmärksamma och möta

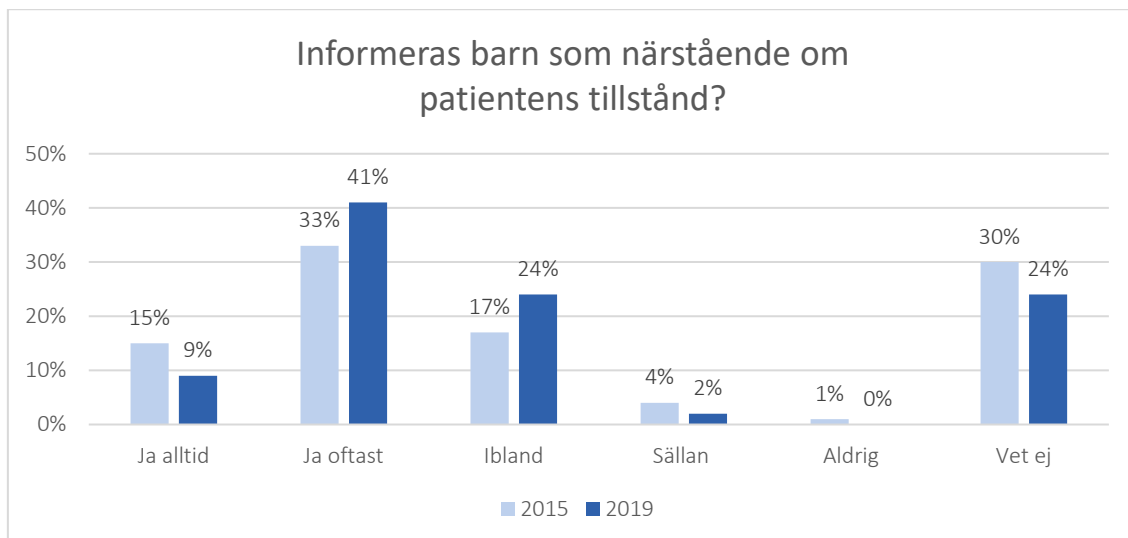
Figur 14. År 2019 angav något fler medarbetare (86 %) att de alltid eller oftast tar reda på om det finns närstående barn jämfört med år 2015 (77 %).

Figur 15. Resultatet tyder på att medarbetare mötte barn som närstående något oftare år 2015. En skillnad är att medarbetare oftare mötte barn någon gång i månaden år 2015 än 2019. En annan skillnad är att det år 2015 inte var några medarbetare som angav att de aldrig möter barn, medan det år 2019 var sex procent som svarade att de aldrig möter barn.

I det statistiska materialet från år 2015 (Asp, Beijer, Söderbäck, & Eriksson, 2015a, 2015b) finns inga uppgifter om barnens möjlighet att ställa frågor till personalen eller upplevda svårigheter i mötet med barnen. Någon jämförelse är därmed inte möjlig.

Information

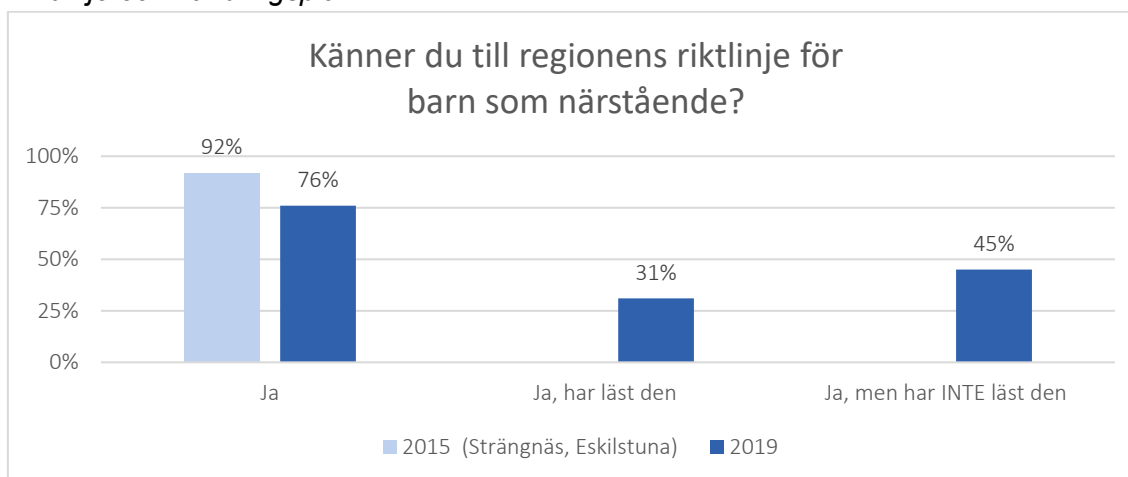

Figur 16. År 2015 (48 %) och 2019 (51 %) angav ungefär hälften av medarbetarna att de alltid eller oftast informerar barnen om patientens sjukdomstillstånd. Andelen medarbetare som alltid informerar har minskat något från år 2015 (15 %) till år 2019 (9 %). Andelen som oftast informerar har ökat något från år 2015 (33 %) till år 2019 (41 %).

Dokumentation

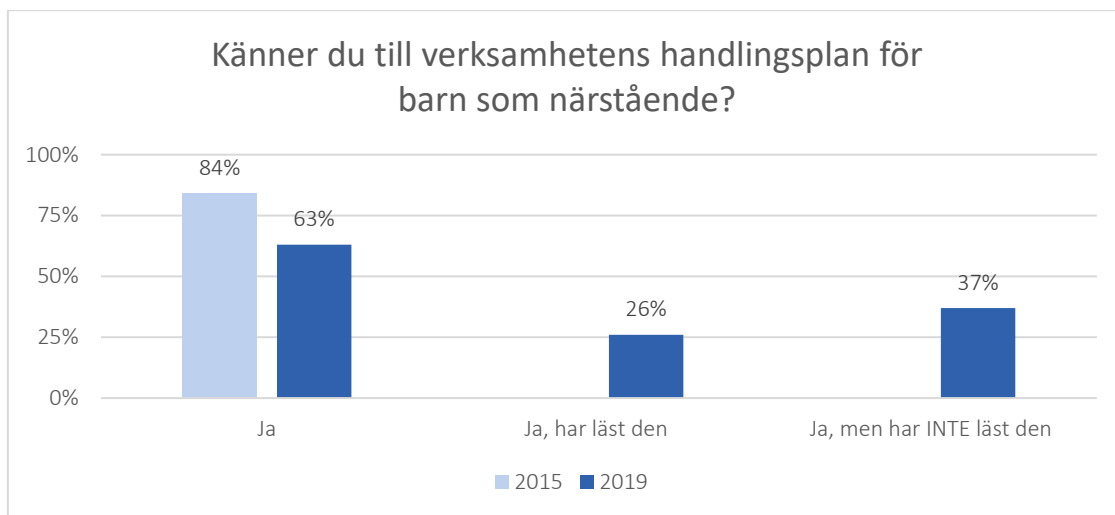
I det statistiska materialet från år 2015 (Asp, Beijer, Söderbäck, & Eriksson, 2015a, 2015b) finns inga uppgifter om andel medarbetare som dokumenterade om barn som närstående i journal. Någon jämförelse är därmed inte möjlig.

Riktlinje och handlingsplan

Figur 17. År 2015* angav fler medarbetare att de kände till riktlinjen jämfört med år 2019.

*Statistiken för år 2015 fanns enbart för Strängnäs och Eskilstunas enheter, varav endast dessa enheter ingår i resultatet för år 2015. Alternativet om de läst riktlinjen fanns inte år 2015.

Figur 18. År 2015 angav en högre andel medarbetare att de kände till verksamhets handlingsplan jämfört med 2019. Alternativen om de läst handlingsplanen fanns inte år 2015.